

התבה שניתן בה משה מרמז על דברים הרבה

וַתִּקַּח לוֹ תִבְתַּ גַּמָּא, רמז על הארון שלוחות הברית מונחים בו, **תִּבְתַּ גַּמָּא** ארון הברית הוא, **וַתַּחְמְרָהּ בַּחֲמֵר וּבְזָפֵת** שהרי הארון היה מחופה מבית ומבחוץ, רבי יהודה אמר, זאת היא התורה שחיה אותה הקדוש ברוך הוא במצות עשה ובמצות לא תעשה, **וַתִּשֶׂם בָּהּ אֶת הַיָּלֶד** אלו ישראל, כמו שכתוב: **כִּי נֵעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְיֶהוּ** (הושע יא, א), **וַתִּשֶׂם בְּסוּף** שלא היו מצוות התורה חמורות לעשותם^[כז], עד שנכנסו ישראל לארץ לסוף ארבעים שנה, **עַל שְׂפַת הַיָּאֵר** על פי המאמר של אותן המורים את התורה וחוקתיה לישראל.

זוהר חלק ב' פרשת שמות דף יב ע"א

עלבונה של תורה

וַתִּרְדַּ בַּת פְּרַעֲהַ לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר, בזמן שישראל פוסקים מן התורה, מיד **וַתִּרְדַּ בַּת פְּרַעֲהַ לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר**, יורדת מדת הדין לרחץ מדמם של ישראל בעבור עלבון התורה, **וַנַּעֲרֹתֶיהָ הִלְכַת עַל יַד הַיָּאֵר**, אלו האומות שהולכים ורודפים אחרי ישראל, **עַל יַד הַיָּאֵר**, על ידי סבת עלבון התורה, ואותן המורים בה שמרפים ידיהם ממנה.

כח התפילה

וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיָּלֶד וְהִנֵּה נֵעַר בְּכַהֵן, אמר רבי יהודה, כל דברי העולם תולין בתשובה ותפלה שמתפלל האדם להקדוש ברוך הוא, וכל שכן מי ששופך דמעות בתפלתו, שאין לך שער שלא יכנסו בו הדמעות, מה כתוב: **וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיָּלֶד**, **וַתִּפְתַּח**, זו השכינה ששורה על ישראל כאם על הבנים, והיא פותחת תמיד בזכותן של ישראל, כיון שפתחה, **וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיָּלֶד**, אלו ישראל שנקראים: **יָלֶד שְׁעֵשָׂעִים** (ירמיהו לא, ט), שמתאהבים לפני רבונם בכל, ומיד שמתחננים לפני הקדוש ברוך הוא חוזרים בתשובה, ובוכים לפניו כבן הבוכה לפני אביו, מה כתוב: **וְהִנֵּה נֵעַר בְּכַהֵן**, כיון שבוכה, נקרעין כל גזרות רעות שבעולם, מה כתוב: **וַתַּחְמַל עָלָיו**, מתעוררת עליו ברחמים ומרחמת אותו.

זיו הזוהר
 כו. כי להמדר היה דין חוץ לארץ ולא נתחייבו בכל המצות רק במצות של חובה מה שהיה אפשר

בני ישראל שבים בתשובה

"וְתֹאמְרוּ מִיְלֵדֵי הָעֶבְרִים זֶה", שהם רכי לבב, ולא מילדי עובדי כוכבים ומזלות שהם קשי עורף וקשי לב, **"מִיְלֵדֵי הָעֶבְרִים"**, רכי לב מאבותם ואמותם לשוב לפני רבונם, **"וְתִקְרָא אֶת אִם הַיֶּלֶד"**, שהיתה בוכה, זה שכתוב: **"קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכֵי תַמְרוּרִים רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ וְגוֹ"** (ירמיהו לא, יד), הוא בוכה, ואם הילד בוכה.

הגאולה תלויה בבכי

אמר רבי יהודה, לעתיד לבוא מה כתוב: **"בְּבִכֵי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנֵים אוֹבִילִם"** (שם פסוק ח'), מהו **"בְּבִכֵי יָבֹאוּ"**, בזכות בכי של אם הילד שהיא רחל, יבואו ויתאספו מן הגלות, ואמר רבי יצחק, גאולת ישראל אין תולה אלא בבכי, כאשר יושלמו ויכלו דמעות הבכי שבכה עשו לפני אביו, שכתוב: **"וַיֵּשֶׁא עֵשָׂו קְלוֹ וַיִּבְךְּ"** (בראשית כז, לח), אמר רבי יוסי, בכיה זו שבכה עשו, ואותן דמעות הורידו לישראל בגלות שלו, כשיכלו אותן דמעות על ידי בכיית ישראל, יצאו מן גלותו, זה שכתוב: **"בְּבִכֵי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנֵים אוֹבִילִם"**.

סתרי תורה

זוהר חלק ד' פרשת שלח דף קעד ע"א

זה הכתוב מרמז על פרצופי אצילות

רבי חזקיה אמר, כך למדנו, **"וַיִּלְךָ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי"**^[כז], **"וַיִּלְךָ אִישׁ"**, זה הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב: **"ה' אִישׁ מִלְחָמָה"** (שמות טו, ג)^[כח].

"מִבֵּית לְוִי", זה הקדוש ברוך הוא, מקום שהחכמה העליונה והנהר הוא מתחברים יחד, ואין נפרשים לעולם^[כט], **"מִבֵּית לְוִי"**, שהשרה את הלוייתן להיותו לשמחה בעולם, כמו שכתוב: **"לְוִיָתָן זֶה יִצְרֵת לְשַׁחֵק בּוֹ"** (תהלים קד, כו)^[ל].

"וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי", זה הקדוש ברוך הוא, מקום שמאור הלבנה מאיר^[לא].

"וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן", האשה ודאי^[לב], כמו שכתוב: **"לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה"** (בראשית ב, כג), בתחלה **"בַּת לְוִי"**, כך הוא בודאי, וכי בת לוי בתחלה ועתה אשה, אלא כך למדנו, אשה טרם שנזדווגת נקראת בת פלוני, לאחר שנזדווגה נקראת אשה, וכאן בת ואשה הכל במדרגה אחת הוא^[לג].

זיו הזוהר

יסוד. לא. זו מלכות. לב. זו מלכות שנתעברה עם נשמת משה בעת שנתעברה יוכבד עם גופו, ולכך כתוב ותהר האשה בה"א הידוע ולא כתוב ותהר אשתו. לג. ספירת מלכות כך היא, טרם הזדווגותה עם האיש שהוא עלמא דדכורא נקראת בת, ועל ידי זווגה נקראת אשה.

לקיימן במדבר. כז. כאן מרמז הזוהר איך נשמת משה נשתלשלה בתחלה מן זיוג חכמה ובינה והגיעה לתפארת אחר כך ליסוד ואחר כך נתעברה המלכות עם נשמתו בעת שנתעברה יוכבד עם גופו, ובזה תבין המאמר. כח. זה תפארת. כט. זה זיוג ובינה אבא ואימא תרין ריעין דלא מתפרשן. ל. זה

"וַתִּצְפְּנֶהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים", אלו ג' ירחים שהדין הקשה שורה בעולם, ואיזה הם: תמוז ואב וטבת, מכאן נשמע, שטרם שירד משה לעולם, היה הוא שכיח למעלה, ועל כן נזדווגה עמו השכינה מן היום שנולד, מכאן אמר רבי שמעון, שרוחות הצדיקים שכיחים הם למעלה, קודם שיורדים לזה העולם.

"וְלֹא יִכְלֶה עוֹד הַצְּפִינוּ וַתִּקַּח לוֹ תְּבַת גְּמָא", מהו **"וַתִּקַּח לוֹ תְּבַת גְּמָא"**, שכסתה לו בסמיניה, שיהיה נשמר מדגי הים הצפים בים הגדול^[לד], כמו שכתוב: **"שָׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר"** (תהלים קד, כה), והיא כסתה לו שיהיה נשמר מהם במחסה יקר של שני גונים לבן ושחור^[לד].

והניחה לו למשה לשוט ביניהם, להיות ניכר ביניהם, לפי שעתיד הוא לעלות ביניהם פעם אחרת, לקבל התורה.

"וַתִּרְדַּבֶּת פְּרַעָה", זו היא הבאה מצד שמאל של הדין הקשה, כמו שאמרנו **"לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר"**, על היאור דוקא, ולא על הים^[לד].

ואם תשאל, הרי כתוב: "וּמִטָּה אֲשֶׁר הִפִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֵר" (שמות יז, ה), ומשה לא הכה אלא את הים, וקראו הכתוב יאור, אלא זה היאור שהכה אהרן על ידי משה, וחשב הכתוב כאילו הוא עשה.

כדמיון זה כתוב: "וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַפּוֹת ה' אֶת הַיָּאֵר" (שם ז, כה), והלא אהרן הכהו, אלא כיון שבא מכח הקדוש ברוך הוא, קראו הכתוב **"הַפּוֹת ה'"**, ואחר כך קראו בשם משה.

"וַיַּנְעֲרֹתֶיהָ הִלְכַת עַל יַד הַיָּאֵר", אלו שאר מחנות הבאים מצד הזה.

"וַתִּתְּפַח וַתִּרְאֶהוּ אֶת הַיֵּלֶד", **"וַתִּרְאֶהוּ"**, הלא ותרא צריך לומר, מהו ותראהו, והרי אמר רבי שמעון, שאין לך תיבה בתורה, או אות אחת בתורה, שאין בה סודות יקרים ועליונים, אלא כך למדנו, שרושם של המלך והמלכה נמצאו בו^[לז], היינו הרושם של וא"ו ה"א, מיד **"וַתִּחַמַּל עָלָיו וְגו'"**, עד כאן למעלה, מכאן ולהלאה למטה^[לז].

מלבד זה הכתוב שכתוב: "וַתִּתְּצַב אַחֲתוֹ מִרְחֹק", אחותו של מי, אחותו של זה שקרא לכנסת ישראל אחות^[לט], כמו שכתוב: **"פִּתְחֵי לִי אַחֲתֵי רַעֲיָתִי"** (שיר השירים ה, ב) מרחוק, כמו שכתוב: **"מִרְחֹק ה' נִרְאָה לִי"** (ירמיהו לא, ב)^[מ].

זיו הזוהר

השם הוי"ה ברוך הוא. לח. מעתה מתחיל לדבר מזה העולם הגשמי. לט. פירוש, כיון שמרמז באלו הפסוקים על השתלשלות נשמת משה לא ניחא לו לומר שאחותו היינו צפורה כי היא היתה אחותו רק מצד הגופות לכן דורש אחותו רמז על השכינה הקדושה. מ. פירוש, מן עולם החכמה שנקרא אבא שהוא רחוק מלהשיגו נשפע אור הישועה למלכות, וכן כאן היתה מצפה לאור ישועה משם.

לד. פירוש, שכסתה והצפינה נשמתו מפני המקטריגים והשרים הצפים ומשוטטים בעולם המלכות. לח. היינו כחות ואורות של חסד וגבורה. לו. ים רמז על מלכות ויאור רמז על עולם הבינה, מקום המתקת הדינים, והיינו ענין הרחיצה של מלכות במים של בינה להמתיק הדינים שבמלכות. לז. פירוש, שהכירה נשמתו שבאה מן זיווג קודשא ברוך הוא ושכינתיה ששרשן האותיות וא"ו ה"ה מן

נשמע מכאן, שהצדיקים טרם שבאים לעולם, נודעים הם למעלה אצל הכל, וכל שכן משה, עוד נשמע שנשמות הצדיקים נמשכין ממקום עליון כמו שביארנו.

וסוד הדבר למדנו, שיש הוכחה שאב ואם יש לנשמה, כמו שיש אב ואם להגוף בזה העולם, ועוד מוכח שבכל הצדדים בין למעלה בין למטה, מזכר ונקבה הכל בא ונמצא.

והרי ביארנו הסוד שכתוב: **"תוצא הארץ נפש חיה"** (בראשית א, כד), **"הארץ"** זו כנסת ישראל, **"נפש חיה"** זו נפש העליונה של אדם הראשון, כמו שנתבאר, בא רבי אבא ונשקו, אמר בודאי יפה אמרת, וכך הוא הכל.

אשרי חלקו של משה נביא הנאמן, על כל שאר נביאי העולם.

